

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.2.8.2017.GK

Warszawa, 21 listopada 2017 r.

**Pani
Jolanta Linard
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Teresinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 14-17 listopada 2017 r. kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Teresinie.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r., poz. 821), a w szczególności: organizacji zadania na terenie gminy, przyznawania świadczeń, wydatkowania i rozliczania środków przekazanych na dożywianie, dowóz oraz ich prawidłowe wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem.

Kontrola obejmowała realizację zadania w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 17 listopada 2017 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Podczas kontroli ustalono, że posiada Pani Zarządzenia Nr 23/2015 z dnia 12 maja 2015 r. Wójt Gminy Teresin upoważnił Panią do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji

administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy posiada także Pani Grażyna Czekąła, specjalista pracy socjalnej, wydane Zarządzeniem Nr 24/2015 Wójta Gminy Teresin z dnia 12 maja 2015 r.

Na dzień kontroli w Ośrodku zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych. Na terenie Gminy Teresin zamieszkuje (stan na dzień 6 listopada 2017) 11 267 osób. W związku z powyższym na jednego pracownika socjalnego przypada ok. 2253 mieszkańców i ok. 43 środowiska objęte pracą socjalną, co jest zgodne z przepisem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje zgodne z art. 116 ust. 1 i 1a ustawy.

W związku z realizacją programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Rada Gminy Teresin przyjęła uchwały:

- Uchwałę Nr XLI/299/2014 Rady Gminy Teresin z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Zgodnie z programem osłonowym szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie tej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.
- Uchwałę Nr XLI/300/2014 Rady Gminy Teresin z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;

W uchwale powołując się na art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podwyższono do 150% kryterium dochodowe uprawniające do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach Wieloletniego Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Podwyższając kryterium dochodowe do przyznawania pomocy w formie posiłku powołano się na przepis art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej na podstawie, którego rada gminy może podnieść kryterium dochodowe do przyznawania pomocy w formie zasiłku celowego lub okresowego. Na podstawie tej uchwały można udzielać pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku osobom przekraczającym dochód powyżej 100% wysokości kryterium dochodowego.

- Uchwałę Nr XLI/301/2014 Rady Gminy Teresin z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób

objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Na jej podstawie odstąpiono żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego.

Umową nr WPS.I.946.1.249.2016 zawartą w dniu 8 marca 2016 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 90 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Pomoc dla odbiorców może być przyznana w formie:

- posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej;
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, posiłek może być przyznany bezpłatnie na wniosek Dyrektora Szkoły.

W § 2 ust. 3 umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

Aneksem z dnia 22 czerwca 2016 roku, zmieniono § 1 ust. 1 pkt 1 ww. Umowy przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 105 000 zł.

Aneksem z dnia 21 października 2016 roku, zmieniono § 1 ust. 1 pkt 1 ww. Umowy przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 122 850 zł.

Aneksem z dnia 28 listopada 2016 roku, zmieniono § 1 ust. 1 pkt 1 ww. Umowy przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 107 870 zł.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-XII 2016 roku, Gmina Teresin przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 192 470 zł, z czego kwota 84 600 zł to środki własne gminy, co stanowiło ok. 44 % kosztów realizacji zadania.

Pomocą objęto 555 osób.

Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Teresin funkcjonowało 6 placówek prowadzących dożywianie - 6 szkół.

Umową nr WPS.I.946.1.249.2017 zawartą w dniu 4 kwietnia 2017 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 90 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Pomoc dla odbiorców może być przyznana w formie:

- posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej;
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, posiłek może być przyznany bezpłatnie na wniosek Dyrektora Szkoły.

W § 2 ust. 3 umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

Aneksiem z dnia 19 lipca 2017 roku, zmieniono § 1 ust. 1 pkt 1 ww. Umowy przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 105 000 zł.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-IX 2017 roku, Gmina Teresin przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 76 458 zł z czego kwota 45 928 zł to środki własne gminy, co stanowiło ok. 60 % kosztów realizacji zadania. Pomocą objęto 145 osób. Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Teresin funkcjonowało 6 placówek prowadzących dożywianie - 6 szkół.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Teresinie był organizatorem przetargów w trybie zamówień publicznych na przygotowywanie i dostarczanie posiłków z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” dla szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Teresin w roku szkolnym: 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 w postaci pierwszego i drugiego dania obiadowego.

W badanym okresie najkorzystniejsza oferta została złożona przez przedsiębiorcę P.H.U. „AGA” Michał Bączkowski z siedzibą ul. Feliksów 32, 96-100 Skierniewice. Z przedsiębiorcą Ośrodek zawarł umowy na przygotowywanie i dostarczanie obiadów do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy Teresin w roku szkolnym 2015/2016, 2016/2017 i 2017/2018

Ponadto Ośrodek wystosował zapytanie o cenę do dwóch podmiotów na realizację zadania „Przygotowanie i dostarczanie paczek świątecznych dla podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Teresinie – 2016 rok”. Najkorzystniejszą ofertę przedstawiła firma STARLES spółka z o.o. ul. Krakowiaków 76, 02-255 Warszawa i z tą firmą GOPS zawarł umowę.

W związku z uzyskaniem oszczędności w ramach posiadanych środków przez GOPS na paczki świąteczne, zlecono firmie STARLES przygotowanie i dostarczenie dodatkowych 20 paczek dla dorosłych, podopiecznych GOPS.

Z placówkami oświatowymi z poza terenu gminy Teresin ośrodek zawierał umowy na przygotowanie i dostarczanie obiadów w ilości zgodnej z zapotrzebowaniem ośrodka. Zgodnie z § 2 ustalono stawkę za posiłek obiadowy, natomiast w § 4 określono, że wynagrodzenie dla placówki będzie płatne na podstawie rachunku lub noty księgowej wystawionej przez podmiot

realizujący dożywianie uczniów na terenie danej placówki oświatowej, w ciągu 7 dni od daty jego doręczenia. Rozliczenie faktycznych kosztów obiadów następować będzie na podstawie ww. dokumentu płatności wystawionego w miesiącu następującym po miesiącu którego dotyczy rozliczenie.

Zespół kontrolujący zbadał dokumenty księgowe potwierdzające dokonywanie płatności za realizację Programu, za miesiące: luty i wrzesień 2016 r. oraz kwiecień 2017 r. Na tej podstawie stwierdzono, że płatności za posiłki w placówkach oświatowych dokonywane były po ich faktycznym spożyciu przez dzieci, którym przyznano decyzją świadczenia, co jest zgodne z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Podstawą do obciążenia były wykazy wydanych posiłków oraz imienne listy dzieci z placówek, które spożywały posiłki oraz wystawione na ich podstawie dokumenty płatności (faktury, noty księgowe), uprawnionych do dożywiania. Ponadto Podczas kontroli stwierdzono, że wystawione dokumenty zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości. Wszystkie dokumenty księgowe były poukładane chronologicznie, podpisane przez główną księgową i dyrektora z zatwierdzeniem do wypłaty.

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej informują o możliwości skorzystania z pomocy w ramach programu oraz innych form wsparcia w zakresie dożywiania w ramach zadań własnych. Pomoc w formie posiłków dla dzieci przyznawana jest na wniosek rodziców. Ustalanie uprawnień osób korzystających z pomocy odbywa się na podstawie wywiadów środowiskowych.

Realizacja Programu odbywa się w formie gorącego posiłku dla dzieci w placówkach oświatowych. W dni wolne od nauki – wakacje i ferie – przyznawane są posiłki w formie mleka, bułki, kanapki uczniom objętym dożywianiem w roku szkolnym. W grudniu przyznawane jest świadczenie rzeczowe w formie paczek żywnościowych.

Z placówkami z terenu gminy Teresin ośrodek zawierał umowy regulujące zasady wydawania posiłków dla osób objętych pomocą w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na dany rok szkolny. Zgodnie z § 1 Zleceniobiorca – placówka oświatowa zobowiązuje się do poinformowania Zleceniodawcy – GOPS o każdej absencji osób uprawnionych do posiłków, których przewidywana nieobecność będzie trwała co najmniej 3 dni. Ponadto Zleceniobiorca zobowiązuje się do korekty list osób uprawnionych do posiłku w przypadku wystąpienia ww. sytuacji.

Również z placówkami z poza terenu gminy Teresin ośrodek zawierał umowy na przygotowanie i dostarczanie obiadów w ilości zgodnej z zapotrzebowaniem ośrodka. Zgodnie z § 2 ustalono stawkę za posiłek obiadowy, natomiast w § 4 określono, że wynagrodzenie

dla placówki będzie płatne na podstawie rachunku lub noty księgowej wystawionej przez podmiot realizujący dożywianie uczniów na terenie danej placówki oświatowej, w ciągu 7 dni od daty jego doręczenia. Rozliczenie faktycznych kosztów obiadów następować będzie na podstawie ww. dokumentu płatności wystawionego w miesiącu następującym po miesiącu którego dotyczy rozliczenie.

W przypadku osób dorosłych z powodu braku możliwości zapewnienia niezbędnego, ciepłego posiłku, przyznawane są świadczenie pieniężne na zakup artykułów żywnościowych w formie gotówkowej lub do realizacji w sklepie spożywczym oraz świadczenie rzeczowe w postaci paczek żywnościowych, które przyznawane są w grudniu w okresie przedświątecznym.

Podczas kontroli sprawdzono 17 losowo wybranych akt rodzin otrzymujących w badanym okresie pomoc w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zespół kontrolujący sprawdził 43 postępowania administracyjne zakończone 47 decyzjami administracyjnymi. Akta spraw były poukładane chronologicznie.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy na ogół odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych. Plan pomocy w wywiadach znajdujących się w aktach osobowych zatwierdzała Pani - łącznie skontrolowano 34 wywiadów. Do skontrolowanych wywiadów środowiskowych zawsze dołączano komplet niezbędnych dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W skontrolowanych drukach wywiadów prowadzona praca socjalna odnotowana była w sposób oddający podejmowane działania. We wszystkich skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej przywołano upoważnienia osoby uprawnionej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne zawierały elementy, wskazane w art. 107 § 1i § 3 k.p.a. W pouczeniu zawarto zapis art. 109 ustawy o pomocy społecznej. Decyzje wydawano w terminach wskazanych w art. 35 k.p.a. Skontrolowane decyzje zostały prawidłowo doręczone zgodnie z art. 39 i 46 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą za nieprawidłowe uznano:

1. W 2 skontrolowanych postępowaniach administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej nie przeprowadzono wywiadów, a plan pomocy dopisano do wywiadów przeprowadzonych na okoliczność przyznania innych świadczeń, co narusza art. 106 ust. 4 oraz art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

2. W 1 skontrolowanym druku wywiadu znajdował się opis pracy socjalnej, który nie odzwierciedlał jej prowadzenia, co narusza przepisy art. 6 pkt 12 i art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

3. W 31 decyzjach w podstawie prawnej przywołano niepoprawnie Uchwałę Nr XLI/300/2014 Rady Gminy Teresin z dnia 13 stycznia 2014 r. zamiast Uchwały Nr XLI/301/2014 Rady Gminy Teresin z dnia 13 stycznia 2014 r., co narusza art. 107 k.p.a. Ponadto w 18 przypadkach niepoprawne przywołanie uchwały dotyczyło również uzasadnienia prawnego.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia po raz kolejny, każdorazowo przeprowadzać wywiady środowiskowe, stosując przepisy art. 106 ust. 4 oraz art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w przeprowadzanych wywiadach środowiskowych odpowiednio zapisywać prowadzoną pracę socjalną mając na względzie jej zmienność i dynamikę w udzielanej pomocy oraz wzmocnieniu osób i rodzin w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, stosując przepisy art. 6 pkt 12 i art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

2. W wydawanych decyzjach w podstawie prawnej i uzasadnieniu prawnym przywoływać właściwe akty prawa miejscowego odnoszące się do rodzaju przyznawanej pomocy zgodnie z przepisem art. 107 k.p.a.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy w terminie **30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

Pan Marek Olechowski
Wójt Teresina